

Arta spectacolului la nivelul exigențelor istorice

În această construcție eroică și vie care este, pentru noi toți, edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, arta spectacolului, cu alte cuvinte, teatrul și cinematograful, în cele mai moderne și mai puternice expresii ale lor, au nobile misiuni creatoare.

Din totdeauna teatrul, a cărui naștere coincide cu însăși aurora civilizației, a fost un punct de sprijin și o pirghie pentru înălțarea culturii, pentru modelarea conținutului etic al vieții sociale prin vigoarea exemplară a artei. De aproape un secol, în condițiile noi și foarte complexe ale omenirii din acest sfârșit de mileniu, cinematograful și-a asociat elanul său juvenil, elocvența largă, dimensiunile quasi-infinite procurate de tehnica actuală, pentru a da spectacolului o tinerețe fără bătrânețe, o amplasare neînchipuită și a face din el un mijloc universal și continuu de comunicare socială, deci, alături și împreună cu școala și lectura, substanța esențială din care se extrage seva evoluției ascendente a umanității.

Cu atât mai mult, în societatea socialistă, etapă superioară a istoriei, în drumul spre culmile comunismului, artele își au locul lor, ca veritabile focare de lumină. Omul nou, omul cu conștiință socialistă, factor primordial în progresul societății noastre, caută și trebuie să găsească în arta spectacolului, în teatre și cinematografe, expresia cea mai înaltă educativă, stimulatorie și recreativă, a culturii. Toate problemele vieții, omului și societății contemporane, toate trăsăturile fundamentale, specifice relațiilor sociale de astăzi, prin excelență noi și deschizătoare de drumuri drepte spre viitor, trebuie să fie interpretate creator, educativ, trebuie prezentate artistic, adică frumos, așa cum se cuvine operelor de artă inspirate din realitatea dinamică, expresivă, originală prin ineditul pe care-l conține și prin mesajul pe care-l elaborează pentru a-l transmite generațiilor de mâine.

Aceste postulate au fost din nou și cu un spor de pregnanță puse în evidență cu ocazia alegerii și instalării noului Consiliu al Asociației cineaștilor din țara noastră. Membrii acestui important colectiv de organizare a creației cinematografice românești au avut cinstea de a se întâlni, îndată după constituire, cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii, și de a asculta, cu firese și profund interes, cuvântarea consacrată problemelor artei noastre cinematografice. În substanța lor ideile critice și creatoare conținute în cuvântarea Președintelui se adresează însă deopotrivă tuturor creatorilor de artă și literatură, ca și tehnicienilor și specialiștilor angrenați în procesul de realizare a spectacolelor de teatru.

„Se poate spune — a arătat Președintele Republicii — că, într-adevăr, în ultimii ani s-au realizat pași importanți în direcția îmbunătățirii activității cinematografice românești, a creației de film. Au fost realizate multe filme care servesc mai bine scopului educării patriotice, socialiste, a maselor populare, contribuie mai activ la răspîndirea concepției despre lume și viață a partidului nostru. (...) Am putea să ne declarăm mulțumiți cu ceea ce s-a realizat, am putea considera că, pe

baza acestor rezultate, avem toate condițiile ca în viitor să obținem filme și mai bune, cu un conținut și mai valoros. N-ar fi, cred, bine dacă nu am menționa totodată că, în acești ani, pe lângă o serie de filme bune, au mai văzut, totuși, lumina zilei și unele filme ce nu se află la înălțime nici din punct de vedere al conținutului, nici din punct de vedere al nivelului artistic. De altfel, asupra unora din acestea s-a mai atras atenția în decursul acestor ani. Oricum, cred că putem aprecia, în ansamblu, ca pozitive activitatea din ultimii ani, orientarea și drumul pe care se merge în cinematografia românească. Cu o condiție: să nu ne declarăm mulțumiți cu ceea ce am realizat, să considerăm că filmele bune, această orientare bună, constituie jalonul pe baza căruia trebuie să se acționeze în continuare pentru ridicarea cinematografiei românești la nivelul realizărilor generale obținute de poporul român în dezvoltarea economico-socială, în făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, la nivelul exigențelor spectatorilor, al cerințelor partidului nostru”.

În totalitatea lor, aceste prețioase cuvinte, toate îndrumările formulate, cu atita înțelepciune și luciditate, despre starea și perspectivele artei cinematografice pot și se cer a fi reținute, aplicate, valorificate, și pe cimpul artei dramatice. Succesele efective, numeroase și substanțiale, obținute de formațiile teatrale din București și din toată țara, în ultimele stagii, au marcat un pas înainte în viața artistică a scenelor noastre, au înfățișat publicului, cu o valoroasă interpretare, regie și scenografie, lucrări dramatice originale și opere din literatura dramatică universală care, în bună parte, au întrunit sufragiile unanime ale spectatorilor și aprecierile pozitive ale criticii. Se poate spune, așadar, că paralel, ambele arte ale spectacolului, teatrul și cinematografia, au mers înainte, pe drumul drept și larg arătat de partid.

Dar, așa cum am văzut mai sus, nici unul din noi, nici unul din muncitorii și creatorii din arta și tehnica spectacolului nu trebuie să depună uneltele cu aerul că au realizat tot ce era de așteptat din partea lor, de la priceperea și talentul lor. Chiar dacă s-a remarcat un nivel artistic realmente superior, în teatrele noastre, chiar dacă un impresionant buchet de spectacole și de interpretări a fost salutat de public cu binemeritate aplauze, ne rămâne foarte mult de făcut — și se impune să facem totul, pînă la cele anai aparent neînsemnate delalii — pentru ridicarea literaturii dramatice și a reprezentațiilor teatrale, odată cu a scenariilor și filmelor, la înălțimea coresponszătoare exigențelor momentului istoric pe care-l trăim și perspectivelor către care ne îndreptăm. Îndeplinirea cu demnitate și simț de răspundere a chemării artistice a scriitorilor noștri, a actorilor și a tuturor celorlalți slujitori ai teatrului și cinematografului e înțeleasă în acest context ca împlinirea unei înalte datorii față de partid și față de popor, ca un solidar elan al artiștilor spre ridicarea conștiinței cetățenești și a climatului de viață spirituală la nivelul mărețelor realizări obținute în ansamblul vieții noastre economico-sociale.